

Naši dopisi.

Iz Istre 25. aprila. — Letos je po Istri vino jako drago, špod (52 vrčev) belega se zdaj ne dobí ceneje od 20 gold., a črno je še mnogo draže. Obljubljene železnice se jako veselimo; kmetje mislijo, da se bo koj počela delati, da bi si novcev služili, a modreji jim pravijo, da bodo morali še nekoliko čakati. — Seno je letos jako cenó, cent se ga lahko dobí za poldrugi goldinar. Letina nam je rana, v Beneškej Istri že vse žito cvetè. V nekterih krajih tožijo, da ima trs malo zaroda. Na veli petak v deveti uri zjutra je okolo Pazina toča tolkla; ni škode storila, ker je bila nekako snežna. Zaradi neprestalega dežja v jeseni in po zimi so ljudje celo zimo ozimino sejali, a nekteri so zdaj še le spomladi zimsko žito pod zemljo djali, ker tukaj jarega semena nimajo. Žito lepo raste in radovedni smo, kaj bode Bog iz tega dal.

S Črmošniških hribov 2. maja. (*Koprivniški župan Medic, njegov odbor in g. Fladung.*) „Hvala Bogu, sedaj si s silo prizadevajo!“ — moremo si tudi mi v današnjih nadlogah misliti; zakaj ne le po Švicarskem in Pruskem, tudi pri nas na Kranjskem so jeli duhovnom silo delati in cerkev po Bizmarkovi šegi osvobojevati; le škoda, da nam Lahatov, Mermilodov in njunih tovaršev manjka. — Tako pride, napovedavši se poprej z dekretom 24. febr. t. l. Koprivniški župan Medic z nekterimi odborniki v duhovsko hišo k g. župniku O., zahtevajoč, da se vpričo njih (!) dovršijo cerkveni računi. Gosp. župnik, predobra duša, mestu jim vrata pokazati, se jim udá, da njegove zapisnike in cerkveno blagajnico preiskujejo, po svoji pameti račun seštelijo, in se naposled za svoj strašanski trud, pot in znoj s 23 goldinarji cerkvenega denarja odškodovajo!! Ne le, da so se vže poprej v nepristojne jim stvari zaradi cerkvenih stolov vtikali in se z župnikom ravsali, drznejo se sedaj celó cerkvene blagajnice se dotekniti. Ne gre mi presojevati, ima li župnik cerkvene račune in druge stvari v redu ali ne, kajti to je skrb škofijstva. Vprašam pa: li prečastito škofijstvo od te silovitosti vé? Je mar ono te Bizmarkove podajače pooblastilo, da se smejo v župniški urad vtikati, kakor se jim poljubi? Bo li prečastito škofijstvo sedaj, ko mu je to znano, k tej očitni sili molčalo, da se bodo naši Bizmarkovci v pest smejali, in vedno dle segali? Ali naj cerkev res za tega voljo 23 goldinarjev škode trpi? — Ako se to početje pustí brez kazni, bodo se župani a la Medic kmalu drznili, celó maševati in zakramente deliti. Čemu potem mašnikovo posvečevanje, čemu apostolsko poslanstvo, čemu vse inštalacije, če duhovna moč in oblast od ljudstva izvira? In kaj takega pa se drzne storiti župan, ki obdolžen kraje lesá ima 3. maja obravnavo v Rudolfovem, — on, ki je bil pred malo časa zavoljo goljufije kaznovan, kajti je, dasiravno ni krčmar, memogredočim voznikom vino na drobno prodajal in je bojda še sedaj toči takim, od katerih se nadeja, da mu ne bodo izdajalci; on, ki je za ženitovansko zglasnico zahteval devet goldinarjev po krivici in to še poprej, predno mu je bilo od deželnega odbora dovoljeno, za-nje kako takso jemati; on, ki je zavoljo glasovitega Koprivniškega korita svojega lastnega gosp. župnika za 20 gold. v kazen pripravil, in da je njegov brezumni sklep obveljal, poleg deželnega odbora sklicanim srenjskim odbornikom pred sejo zažugal, ako ga v tem njegovem prejšnjem sklepu ne podpirajo, pridejo on in odborniki pri predpostavljeni gosposki ob vse spoštovanje in vso veljavo, dasiravno pa je vodnjak dokaj od cerkve in vsi soseski očevidno na največi prid. In glejte! takega župana, s takim imenom in slovesom pri

ljudéh, čisla — kakor gre glas po okolici — okrajni glavar za najizvrstnejšega, najspretnejšega, najprevidnejšega med vsemi župani svoje okrajine! Do naj-novejših časov so se o ljudskem slovesu župniški uradi in srenjska predstojništva povpraševali; dan danes pa se Fl. ljubljenci, samo da so po novi šegi liberalni, to je: da se v cerkev zaletavajo, v duhovne zadirajo in jih po šegi za Neronovih ali Dioklecijanovih časov ovajajo, od čuvajev pravice, resnice in spodobnosti samih v tron posajajo. Toraj hvala Bogu, sedaj si s silo prizadevajo, kmalu mora priti plačilni dan!

Od Ribnice 1. maja. (*Umor v Kočevskem mestu s pristavkom.*) Dle časa sem odlašal, zaznamovati v svetno knjigo pruskonemške kulture divjašk čin, ki se je na jutro vélikonočne nedelje zgodil v Kočevskem Berolinu, mislé, da ga bode kdo bližnjih sosedov svetu obznanil, kteremu so okoliščine tega novega znamenja olike bolje znane, kakor meni. Povem toraj, kar in kakor je govorica raznesla. Prišel je vélikonočne praznike nek frajtar 4 dni domú na odpust. Je pa po Kočevskem grda razvada, da na jutro vélike nedelje štrkovci in štrkovke sém ter tjè po mestu s krohotom in vpitjem, (menda mislijo s petjem!) praznike skrunijo in mirne ljudi v spanji begajo. Pri tej priliki se primeri, da se jameta oni vojniki in nek drugi potepin, ki je vojaščino vže doslužil, pa se mu je za tega voljo, ker je vže poprej večkrat celó svoje stariše grdo pestil in se skrnobno nad njimi maščeval, penzija bila odvezla, med seboj zarad zvezde, ki si jo je uni v enem letu svojega vojništva prislužil, drugi pa si je leta in leta ni pridobil, besedovati in prepirati, dokler se v resnici zgrabita in ob tla treščita. Mlajši z zvezdo je bil zgorej; a uni pod njim mu iz togote nož v osrčje zasadí, da se ta, ko vstane in malo stopinj dalje gré, izpregovorivši tovaršem še besede: „Izgledujte se nad menoj in nikarte se pretepati!“ — mrtev na tla zgrudi. Morilca so precej drugi dan zasačili in zaprli. Le en glas gré, da s takim divjakom na vešala! Celó njegova mati, ko ga odpelejo, je neki rekla, naj mu po zasluženju vsak dan jermene s hrbta režejo. Mi Ribničanje pa pravimo: sedaj se nam še le oči odpirajo, zakaj so Kočevarjem gimnazijo dovolili, ker ob novem letu se je od ondot slišalo od grozovitega poboja, pa le še zopet od neusmiljenega klanja med rodovinci, in sedaj pa le še zopet od te surovosti in poživljenosti; kaj bi bilo še le čez leta v éri novošegnega liberalizma pričakovati, da nimajo gimnazije?! Plemeniti Fl. pa, mestu da župnike in druge mirne ljudi zalezuje in pestí, bi pač bolje storil, ako bi najprej pred svojim pragom pometal, da ne bi se mu v prehvaljeni dobi „napredka“, „svobode“ in „človečnosti“ še vzlasti v dobi za Avstrijo tako zveličanske volilne reforme pod njegovim nosom in za njegovimi petami taki škandali godili.

Iz Orehka 20. aprila. — Kakor je sl. c. kr. kmetijska družba že marsikteri šoli vrtnarsko orodje podarila, tako je tudi tukajšnji šoli tako zbirko sadje-rejskega in vrtnarskega orodja podeliti blagovolila; zraven tega pa je tudi poslala gozdnega semena, ktero se je v tukajšnjo za odgoj gozdnega drevja odločeno šolsko drevesnico vsejalo. Zraven imenovanega darila je tudi „Schulpfennigverein“ tukajšnji šoli podaril „Rechenmaschiene“ za podučevanje v računstvu. Za vse to se v imenu tukajšnjega krajnega šolskega sveta prav lepo zahvaljujem.

M. Kalan, učitelj.

Iz Zalega Loga 24. aprila. (*Sporočilo in očitna zahvala slavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.*) Z začetkom meseca vinotoka leta 1871. smo iz državne podpore od slavne kmetijske družbe v Ljubljani tudi na Zali Log dobili bika belanskega rodú za pleme. Do današnjega dne, to je, v poldrugem letu

je poleg zapisnika gospodarja France Veberja, kmeta na Zalem Logu, k omenjenemu biku bilo spuščeni krav in telic okoli 100 vseh skupaj — izmed katerih so, kolikor je znano in zaznamnjano, le kake štiri jalove ostale. Izmed dosihmal storjenih telet tega plemena je že v domači vasi junčkov in junic skupaj kakih 24 za rejo namenjenih; razun tega je iz domače vasi 7 junčkov tega plemena že drugam tudi za rejo prodanih; tudi je bilo ta čas 6 od omenjenega bika brejih krav od tod drugam prodanih, od katerih se junčki in junice, kolikor je znano, tudi redijo. Vrh tega je bilo dosihmal iz Železnikov kakih 9 krav, iz Češnjice (selske fare) dvoje, iz Dražgoš ena, in iz Soriške fare dvoje krav k temu biku spuščeni; dva junčka tega plemena sta iz Železniške fare že v reji. Kolikor ljudje že sedaj spoznajo, je živina tega plemena bolj ješča memo živine domačega plemena, pa tudi lepša in večja, in se zato tudi dražje prodaja. — Iz tega naznanila naj slavni odbor naše kmetijske družbe razvidi, da se z naklonjeno dobroto dobri namen v prid kmetijstva tudi v tem kraju zdatno izvršuje. *) Zato so tudi tukaj ljudje prav hvaležni, in zato s tem sporočilom svojo zahvalo tudi očitno izrekamo, da je naša slavna, za prid dežele v resnici vneta kmetijska družba omenjeno dobroto tudi naši okoličnici nakloniti blagovolila. Hvala Bogu, da je živina tukaj zdrava, in da o kugi ni sluha!

Ud kmetijske družbe.

Iz Budanj 1. maja. Z-k. **) — K dopisu v zadnjih „Novicah“ naj pridenem danes to-le: Mrzlo deževni dnevi, s hudo burjo, zadnje dni aprila, če tudi so nam občutljivo škodovali na trti, vendar niso nam učinili toliko škode, kakor smo v prvem hipu mislili. Še se nadjamo srednje letine, če nas kaka druga uima iznova ne obišče. Burja je škodovala trti bolj na „v zbrisih“, kakor tukaj pravimo, to je, tam, kjer so trte burji bolj izpostavljene. — Da imamo pa še upanje, da nam trta obrodi, zahvaliti se imamo modro vladajoči roki Božji, kajti dnevi so ponoči oblačni, zjutraj pa se vjasni, in to nam daje upanje, da ne bode slane, ki bi nam popolnoma pobrala ves vinski pridelek. Obili sneg v bližini nam vendar dela še zmirom hud strah. — Češnje zakasnile se bodo letos za celih 14 dni, pa tudi v vsem drugem nas je potisnil zadnji mrzaz za katic 14 dni nazaj.

Iz Ljubljane. (Iz odborove seje družbe kmetijske 4. dne t. m.) Odpis sl. ministerstva kmetijstva, da potrdi porabo in račun o državni subvenciji za povzdigo ovčje in svinjereje preteklega leta, se je na znanje vzel. — Ker gosp. R. Dolencu v njegovi novi službi kot vodju Slapske šole ni mogoče nadaljevati nauk o lanoreji v Vodícah, se je sklenilo pozvati gosp. Andreja Piškarja, ki se je tudi v Moravskem Schönbergu popolnoma izuril v Belgiškem predivskem načinu in že dejansko dokazal svojo vednost v tem, naj bi blagovoljno prevzel to častno poslanstvo. — Podružnici Rateški se je dalo 120 gold. za napravo občinske trtnice. — Za zastopnike družbe kmetijske v presojevalni komisiji kmetijskih pridelkov v veliki razstavi Dunajski je odbor družbini na poziv glavnega razstavnega vodstva imenoval gospode: barona Karola Wurzbach-a, Fr. Šolmajera, barona Babo-ta, viteza Komersa in barona Wašingtona. — Na oglas gospodarja Jož.

*) Gotovo bode odbor družbe kmetijske z veseljem bral povzdigo živinoreje v okolici Vaši; tudi poročilo to je porok, da državna podpora dober sad rodi, pa tudi kaže, da se kmetom našim oči odpirajo za napredek v kmetijstvu. Napravite jih, častiti rodoljub! le zdaj še v to, da si omislijo za malih 80 soldov prekornostno knjigo „Živinoreja“ imenovano. Vred.

**) Pesmico „Novice“, ki navadno zdaj ne prinašajo pesem, prinesó morebiti pri kaki ugodni priliki. Vred.

Zupančiča v Kolovratu, da ima umno narejeno gnojšče, je odbor sklenil, ondašnjega gosp. župnika naprositi, da poroča o Zupančičevem gnojšči. — Naznanilo, da sl. deželni odbor izroči družbi 100 gold. iz deželno-kulturnega zaklada za pokončevanje kmetijstvu silno škodljivih hroščev (kebrov) po šolski mladini na kmetih, je odbor hvaležno sprejel in sklenil, ta darila tako razdeliti kakor prejšnja leta, ako se bo pokazalo, da sneg in mrzaz nista vničila ogromne grmade teh škodljivcev, ki so se letos pred sv. Markom napovedali, in da pririjejo še drugi iz zemlje. Naj tedaj gosp. fajmoštri vzamejo z gosp. učitelji to reč, ktera samo mladini v ljudskih šolah na kmetih pripada, po navodu 18. lista lanskim „Novic“ v roke in potem se zaradi daril obrnejo do odbora družbe kmetijske s priloženimi dokazi. — Gosp. Alojzi Vodnik, trgovec in posestnik v Dolu, je bil za družbinega uda sprejet.

— (Iz razstave Dunajske) nam poroča gosp. Šolmajer, da po premaganih silnih težavah je 3. dne t. m. dovršil razstavo naše družbe kmetijske, a da je z veseljem videl, da je ogledovalcem jako všeč naša razstava; še celó Prusi ostajajo pri njej in veliko množino lepih Kranjskih pridelkov radovedni ogledujejo. 1. dne maja, ko se je slovesno odprla razstava, bilo je — pravi — vreme silno neugodno, mrzlo; to in pa draga vstopnina (po 25 gold.) bilo je krivo, da svečanost ni bila tako živahna, kakor se je nadjalo. Ta mesec naj nihče še na Dunaj ne gré, ker treba bode še več tednov, da bode vse v redu razpostavljeno. Dragina je silna. Ko se g. Šolmajer vrne nazaj iz Dunaja, bode našim ljudem, ki hočejo ogledati razstave, na roko dal nektera vodila. Svetinjo, kovano v spomin razstave, ki nam jo je poslal, je prav taka, kakor so bile naše taborske svetinje.

— (Iz seje deželnega odbora 2. maja.) Za darila šolski mladeži za nabiranje in pokončevanje škodljivih hroščev (kebrov) je deželni odbor dovolil 100 gold. iz deželno-kulturnega zaklada ter je ta znesek izročil kmetijski družbi v razdelitev. — Občini Col (Podvelb) se je dovolilo pobiranje 25% priklade na direktne davke leta 1873. in 1874. za zidanje šole. — Št. Gregorski občini v Kočevskem okraji se je na prošnjo sedanjih občinskih odbornikov dovolila nova volitev občinskega zastopstva. — Nemško gledališče se je bivšemu vodji g. J. M. Kocki-u tudi za prihodnjo sezono proti pogojem minule sêzone prepustilo.

— Sejm, ki se je začel v pondeljek, je bil še precej živahen gledé na to, da — razen kónj — ni bilo živinskega sejma. Kónj je bilo veliko na trgu, pa predrzih; nad silnim kupom gnojne sôdrge prav na sejmišču konjskem so se prodajalci in kupci hudo spotikali in to po pravici.

— Gospod Krmavnar, profesor na gimnaziji Celjski, je prišel za profesorja na gimnazijo Ljubljansko. — Na gimnazijah v Novem mestu, Kranji in Kočevji je izpraznjeno več učiteljskih služeb.

— Gosp. Lesjak, profesor na tukajšnji c. kr. pripravnišči, je po kratki možganini bolezní umrl.

— Gosp. Viljem Potočnik je po vrlo dovršeni službi na ces. parobrodu „Fazani“ imenovan c. k. mornarski lajtenant (stopinja stotnika pri peš-polkih).

— Tužnega srca objavljamo našim bralcem, da g. baron Anton Zois je še zmirom nevarno bolan in da je predvčeranjim bil previden s sv. zakramenti za umirajoče.

— Gosp. dr. vitez Andrioli, c. kr. svétnik v zdravstvenih zadevah, je z izrazom cesarjeve popolne zadovoljnosti po dosluženih 40 letih stopil v penzijo. — Njegova služba je razpisana do 18. dne t. m.

— (*Kranjsko društvo za stavbe in zidanje*) ima svoj prvi ustanovni občni zbor v soboto, 10. dne t. m. dopoldne ob 11. uri v gostilnici „pri mestu Dunajskem“ (Stadt Wien) imenovani. Obravnavalo se bode v tem zboru sledeče: 1) ustanovljenje družbe, 2) določitev števila upravnikov in njihova volitev, 3) volitev revizorjev in njihovih namestnikov, 4) določitev zneska presentnih mark, 5) poročilo ustanovnikov o tem, kar so dozdej za društvo storili in določitev ustanovnih stroškov in njihova amortizacija.

V Ljubljani 3. maja 1873.

Koncesijonarje.

— Krivični in brutalni napad na našega samo na korist banke „Slovenije“ delajočega poštenjaka dr. Costo v „Slov. Nar.“ šte. 100 je izbudil, lahko rečemo, občno nejevoljnost in razsrdil še posebno tiste, katerim so razmere in vse notranje zadeve banke „Slovenije“ popolnoma znane. Da delničarji in tudi vsi drugi bralci „Novic“ sami lahko presodijo peklenko hudobijo onega napada, ki dr. Costo obdolžuje „lastnih interesov“, zadostovalo bo iz ogromnega materijala, ki ga imamo, to malo razjasnilo.

Dr. Costa iz prvega začetka do danes popolnoma brezplačno opravlja svoja opravila, katerih ima on največ, med tem ko vodilni ravnatelj pl. Treuenstein ima letne plače 3000 gold. in dnevni ravnatelj pa (med njimi tudi dr. Zarnik) 600 gold. stalne plače, a še posebej za vsako sejo po 10 gold. Vsak teden je navadno ena sama seja, marca meseca (ko je dr. Costa bil na reviziji v Pragi) pa so gospodje sedeli devetkrat, (zakaj? — to menda, da z „Narodovimi“ besedami rečemo: „vsak lahko s prsti otiplje“) in toraj je vsak dnevni ravnatelj za oni mesec potegnil nagrade 140 gold.

Ali ne mora — gledé na vse to in mnogo drugoga — vsacemu zavreti kri nevolje, ko bere nesramnosti, ki jih je „Slov. Narod“ navalil na možá, ki se tudi na tem polji žrtuje blagru domovine naše?!

Njegovemu vplivu na mestu banke se je zahvaliti, da je premagala neštevilnih težav in si pridobila zaupanje, ki ga zdaj ima. Bog ne daj, da bi se on odpovedal banki, kajti on ne skrbi samo nevtrudljivo za njo, temveč je tudi zveden v opravilih njenih. Treba, živo potrebno je tedaj, da častiti delničarji v svojem prvem zboru predrugačijo marsikaj, da predrugačijo veliko v ravnateljstvu, da se — da zopet govorimo z „lepimi“ besedami „Narodovimi“ — iz „črede in pastirstva“ odstrani vse, kar jej še zaupanje krha zavoljo „samosvojno mislečih elementov v odboru!“ In zato so „Novice“ v zadnjem listu svetovale, naj se dr. Costi pošljejo delnice za glasovanje v občnem zboru, kajti nam gré za zaupanje in korist narodnega zavoda in njegov krepki obstanek, ne pa — da zopet z „Narodom“ govorimo — za „zakotne, osobne namene“ „Narodovega poslanega“.

— (*Pismo*), ki ga je velika večina uradnikov banke „Slovenije“ 4. dan t. m. izročila podpredsedniku banki-nemu dr. Costi, se glasi tako:

Preblagorodni gospod Podpredsednik!

Sirov napad Vaše osebe v 100. listu „Slov. Nar.“ zarad banke „Slovenije“ daje podpisanim povod k temu pismu. Kdor je imel priložnost, kakor mi, opazovati delovanje bankinega ravnateljstva, mora nepristransko priznati, da ste bili izmed vseh Vi, kateremu je za blagor banke in njenih delničarjev največ mar.

Da Vam ni bilo pri tem za Vaše lastne interese, pokazali ste s tem, da ste se odrekli remuneraciji, ki

Vam gre kot podpredsedniku, in se odrekli tudi vsaki plači za seje.

Da se je banka ohranila in da napreduje, je posebno le sad Vašega truda in prizadevanja. Poznamo tudi na stotine delničarjev, kateri so zaupali banki denarje le zavoljo Vas.

Blagovolite tedaj na znanje vzeti naše priznanje in našo najodkritosrčnejšo zahvalo za Vaš trud in Vaše nesebično delovanje, in bodite prepričani, da se s tem našim priznanjem strinja večina delničarjev naše banke.

Zagotovljamo Vas, da nam bode tudi v prihodnje sveta dolžnost, pospeševati blagor banke in podpirati Vas pri težkem Vašem delovanju s tem, da bomo strogo spolnovali svoje dolžnosti.

Napadi Vaših protivnikov pa bodo zginili brez nasledkov kakor mjlina pena.

Zagotovljaje Vas, preblagorodni gospod Podpredsednik naše popolne udanosti smo

z najvišim spoštovanjem

V Ljubljani dne 3. maja 1873.

Ivan K. Stalic,
glavni knjigovodja.
Franjo Kadilnik,
glavni blagajnik.
Andrej Levak,
1. Saldo-kontist.
Franjo Virk,
nadzornik.
Miroslav Segala.
Ferd. Bradaška.
Jakob Trdina.
August Lorenc.
A. Šumenjak.
Lav. Apé.

V. Ravnikar,
vodja kupč. oddelka.
Janez Jereb,
načelnik požarnega oddelka.
Franjo Stekar,
načelnik oddelka za življenje.
F. Czermak.
Franjo Pliker.
Josip Kuhar,
M. Močnik.
Josip Hanuš.
Anton Božič.
Josip Neugebauer.

— (*Kat. rokodelska družba*) se po poročilu svojega ravnatelja prečastitega gosp. profesorja dr. Vončine v 18letni skupščini dne 4. maja na podlagi rokodelskih učencev čedalje bolje in krepkeje razvija. Sprejelo se je bilo preteklo leto v družbi 31 pomočnikov, odpotovalo jih je potem 7, ravno toliko tudi izstopilo. Družba šteje zdaj 33 udov, 15 več kakor pred dvema letoma, in 9 več kakor lani. S temi 33 pomočniki so v prijazni družbeni zvezi mladi mojstri ko častni udje, katerih je 10.

Prihajali so družbeniki zdaj eni, zdaj drugi vsak večer v družbene prostore, ter si čas kratili ali z igrami ali z branjem ali s petjem, v katerem jih je vadal gosp. Petkovšek, šolski pripravnik. Gospoda Gnjezda in Flis pa sta marsikaj zanimivega pripovedovala iz zgodovine obrtništva, iz naravoslovja, kemije itd. Iz blagajnice, v katero družbeniki po 20 krajc. na mesec vlagajo, se je dalo 7 udom za podporo v bolezni 45 gold. 50 kr., enemu pa za podporo pogrebščine 15 gold. Pri vseh teh stroških v znesku 60 gold. 50 kr. ima blagajnica zdaj še 114 gold. 21 kr. v gotovini, in v obligaciji, ki je vredna 50 gold. Letni družbeni stroški, kateri so znašali 259 gold. 78 kr., pa so se poplačali z letnimi prineski blagih večletnih družbenih dobrotnikov. Ostalo je tedaj še 31 gold. 92 kr. Svojega glavnega ali stalnega premoženja pa ima družba 967 gold. gotovega denarja naloženega pri pomočni družbi obrtniški in 450 gold. v obligacijah.

Pri takem dosti ugodnem družbinem stanju je upanje zastran čedalje boljšega napredka jako koristne te družbe tem bolj opravičeno, čem čvrstejša je podlaga, ki jo ima družba v rokodelskih učencih, katerih se je vsako nedeljo zvečer od 5. do 7. ure do 60, pa tudi včasih še več zbiralo. Podučevali so se z blago pomočjo gospodov Grosa, Flisa in Petkovškega v krščanskem

nauku, v zgodovini, v naravoslovju in v petji. Izključeni so bili samo 3, izostalo jih je 24, k družbi pristopilo 19, vseh skupaj je 72. S svojimi dvojčičami, ki jih v dar dobijo, so to leto dali shraniti 48 gld. 40 kr. — Stroški za vaje v petji, za strežaja, za knjige, za svečavo in kurjavo in za druge potrebe, kateri znašajo 83 gold. 48 kr., so se poplačali s 45 gld. 14 kr., ki so se koncem lanskega leta prihranili, in z darovi blagih dobrotnic in dobrotnikov v znesku 74 gold.; ostaja tedaj še 35. gold. 66 kr. — Mili Bog naj obilno povrne vsem radodarnim dobrotnikom in dobrotnicam, med katerimi gré še posebno prav pristrčna hvala častitljivi gospej prednici nunskega samostana in blagima gospema Šolmajerevi in Murnikovi, ki ste letos sopet po blagodarnih hišah za fante doneskov nabirale ter jih na sv. tréh kraljev večer razveselili z božičnimi darovi in vzlasti z lepo novo zastavo, katero so potem na večer praznika sv. Jožefa preč. stolni korar gospod Kramar slovesno blagoslovil. Prečastitemu vodju tega zavoda gosp. dr. Vončini pa iz srca želimo, da bi še mnogo let vžival veselje nad to svojo družinico!

— Izvršilni volilni odbor za Kranjsko deželo se je ustanovil in so voljeni v ta odbor sledeči gospodje: dr. J. Bleiweis, dr. Costa, P. Grazelli, monsig. L. Jeran, Karol Klun, Jan. Murnik, Mih. Pakič, Ant. Perme, V. Petričič, Tom. Pirnat, dr. Poklukar in dr. Zarnik.

— („Brencelj“), preselivši se iz neprijazne mu „Narodne tiskarne“ k Blaznikovim dedičem, prifrčal bo te dni jako osoljen za nekatere nérodne ljudi. Zarad podob, ktere se mu na Dunaji vsled razstave zelo počasno izdelujejo, se je zopet za nekoliko dni zakasnil.

— (*Predstavi slovenski*) na korist gospodičinam Podkrajšekovi, Rossovi in Jamnikovi in pa gosp. P. Kajzeli ste oba večera napolnile gledališče in jim donesle časti in hvale obilo, ki jo v resnici zaslužijo po izvrstnem delovanju svojem v pretekli sezoni. Prihodnjo nedeljo ima še gosp. Kocelj svojo beneficijo; priljubljenost njegova in Alešovčeva izvirna igra „Dimež, strah Kranjske dežele“, sta dva magneti, ki bosta gotovo napolnila gledališče čez in čez zadnjikrat.

— (*Pobirki iz časnikov.*) V „Laibacherici“ je Ljubljansko konstitucionalno društvo razglasilo poročilo o delovanju svojem od leta 1871. do konca 1872. Po popisu izstopa 13 nemških ustavovercev iz deželnega zbora Kranjskega, po popisu klubovanja ministerstvu Hohenwartovemu, v katerem so se odlikovali tudi mnogi ces. kralj. uradniki itd., se ponaša poročilo z veselimi rezultati, ki jih je doseglo konstitucionalno društvo in med katerimi v prvi vrsti imenuje „veliki razpor v narodni stranki (tiefer Riss in der nationalen Partei)“. Dokler ni bilo „Slov. Naroda“, nobena živa duša ni vedela ne čutila nobenega razpora med Slovenci; edini in složni so ravnali v vsem in dosegli vse, kar se je v nemilih okoliščinah doseči dalo; kar dandanes imamo, vse izvira od onega časa, bodi si na narodnem, slovstvenem in kakoršnem koli drugem polji. „Slov. Nar.“ ni družega nič stvaril nego to, o čemur se „konšt. društvo“ v svojem poročilu raduje, namreč: „razpor narodne stranke“. To je njegovo maslo. Mi „Slov. Naroda“ ne zavidamo za to „glorijo“, ki mu jo nemčurski liberalci zdaj očitno pojó, milujemo le domovino našo, da ne moremo zanikati tega razpora; al, ker ogromno večino rodoljubov poznamo, ki se z nami vred držijo istih načel v političnih, narodnih in verskih zadevah, zato se ne strašimo onega „razpora“, ki si ga v svojo zaslugo pripisujejo nemčurski liberalci.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Svetovna razstava Dunajska je potopila zdaj vse druge stvari; vsa pozornost obrnjena je zdaj le na veliko izložbo, katero je slovesno odprl cesar sam 1. dne t. m., obdan od 4 cesarjevičev in kraljevičev (od cesarjeviča Avstrijskega in Nemškega, od kraljeviča Angleškega in Danskega) in obilo druge velike gospode. Odprlo pa se je le bolj poslopje razstavno, nego razstava sama, kajti celó malo je še v redu. „Obzor“ celó naznanja, da iz Hrvaškega se ne sme ne goveja živina in nobena ovca poslati v razstavo, ki je bila že zato namenjena, in sicer zato ne, ker se je na Hrvaškem in v Slavoniji po več krajih kuga razširila. — Celó obravnave o delegacijah, ki boste svoje delo še le do 10. dne t. m. dovršile, ne zanimajo občinstva. Pa vsaj tudi letos prav gladko tekó; ministerstvu v zahvalo, da je centralistom dalo volilno reformo, ne nasprotujejo delegati Avstrijski. Ministru vojnštva se je skoro vse dovolilo po njegovih zahtevah, in denar, ki ga potrebuje minister vnanjih oprav grof Andrassy, bil je v pičli pol ure mu dovoljen; prikupil se je liberalcem prav močno z svojim odgovorom na interpelacijo dr. Rechbauerjevo o Španski ljudovladi (republik), rekši, da ministerstvo priznava to, da „vsak narod ima pravico, tedaj tudi Španski, si svobodno dati obliko vlade“, in da s priznanjem Španske ljudovlade ministerstvo čaka le tako dolgo, dokler ne bodo Španci v pravem ustavnem zboru ljudovlado proglasili. Grof Andrassy se je menda o tej teoriji, ki jo je danes izrekel v delegaciji z dostavkom sicer, da je z dušo in telesom za monarhijo, spominjal sklepa Magjarske prekucijske stranke v Debrečinu leta 1849., ki je Habsburško cesarsko rodovino odstavilo vladarstva in v kateri je sodeloval tudi on. —

— Vozniki s kočijami, ki so se uprli in vožnjo odpovedali zarad prenizke tarife, so vpregli zopet svoje konje in vozijo kakor popred, ker jim je deželni ces. namestnik baron Conrad obljubil, da bodo dosegli, kar zahtevajo.

Iz južnega Tirola. — Časniki pripovedujejo, da Laški poslanci, ki bodo po direktnih volitvah voljeni, pridejo le za toliko v novi državni zbor, da bodo zahtevali, naj se Laški Tirol odcepi od nemškega, da se menda pozneje združi z — Laškim kraljestvom. Ako se jim ta odcep mahoma ne dovoli, hočejo zapustiti zbor. Tedaj Labi na eni, Nemci na drugi strani prežijo kot jastrobi na ubogo Avstrijo. Naj po tem izgledu še Rusini zahtevajo odcep od Galicije, mejni okraji nemškega Pemskega od Češkega — no! potem bodo v Turinu, v Petrogradu in Berlinu občudovali nasledke -- direktnih volitev!

Žitna cena

v Ljubljani 30. aprila 1873.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 80. — banaške 7 fl. 45. — turšice 3 fl. 30. — soršice 4 fl. 20. — rži 4 fl. 15. — ječmena 2 fl. 90. — prosa 3 fl. —. — ajde 3 fl. 60. — ovsa 2 fl. —. — Krompir 1 fl. 80.

Kursi na Dunaji 6. maja.

5% metaliki 70 fl. 20 kr. Ažijo srebra 107 fl. 90 kr.
Narodno posojilo 72 fl. 80 kr. Napoleondori 8 fl. 7 2kr.

Loterijne srečke:

v Gradcu	}	3. maja 1872:	4.	54.	21.	19.	18.
na Dunaji			45.	81.	9.	40.	56.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 17. maja.